

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Przełaz SZZAK okw. Wielkopolskie
w cwid. 2605

AK Wihno
Obw. Szczupak
V Bryg. Łupaski

(fot. ksens)

OKULARCZYK Wanda
Kunegunda
z d. Pyłimiska
ps. "Sarna"

5118/WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Okularczyk Wanda

5118/WSK

AK Okr. Wilno Okr. Szczupaki
V Bryg. Szupaki

I./1. Relacja k. 4 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 19 s. 1-19

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... k. 2 s. 1-2

IV. Korespondencja

1. Bieżąca - karta paszportowa z Kawackiej

do Leszka Kobińskiego dot. przym. VM k. 1 s. 1

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 1

VI. Fotografie k. 1 s. 1 zob. też I/2/4

I/1. Relacja.

1. Życiorys Okularczyk Wandy, Poznań 1997, kps (ksero) k. 3 s. 1-3
2. Fragment notatki zawierającej opis działalności konspiracyjnej Okularczyk Wandy, podpisany przez Prokura ŚZŻAK Okręg Wielkopolska - mgr Stefan Maszala, Poznań 1998, ksero k. 1 s. 4

Wanda Okuparczyk:

61-377 1020000

Lepionosy

Urodziłam się 3.03.1927, w miejscowości
pow. święciański w rodzinie ziemianinów - inteligentów
Ojciec mój Leon Pyłowski był właścicielem majątku
święciański (Białobrodek) na którym gospodarował
do 1946. (Wyjechał do Polski) Matka moja z domu -
miroskiel była nauczycielką w gimnazjum w Święcianach
W latach 1933-39 kształciłam się w Szkole Podstawowej
w St. Święcianach i następnie zdałam do
gimnazjum, też ukończyłam 17 września
wojną Świąteczną urodzinowego dnia, w czasie
w czasie okupacji sowieckiej i niemieckiej
pracowałam w pracach gospodarskich oraz
uczyłam się pod opieką matki, która
prowadziła tajne nauczanie dla
potulnych dzieci i młodzieży.

Miałam troje rodzeństwa - starszy
brat, Filip, brata Zdzisława i siostrę
W czasie okupacji ojciec mój Leon
był siłowo zmuszany do emigracji
podziemnej, SZP ZWZ i AK. Dojrzała
moja siostra została "złoty" uczestnicząc
w Armii Łubowa w ramach ośrodka
Lepionosy od 1918, brat Filip
walczył w I wojnie światowej i w 1920
w której został ranny przy obronie
Nowopodolia. Był w stopniu oficera

Od 1940x prac. z bratem Zdzisławem
(siostrą Alicją) uczestniczącym w
działalności konspiracyjnej Armii
Krajowej pod kierunkiem Ojca ps. Orlicz
który był d-cą 4 kompanii Obwodu
"Szczupak" - Okręgu Wileńskiego Kurpów
"not Wir" - Targowianin Wileńskiego
Przygłąbił Zdzisław od 1944 w Brygadzie

W 1943 w stowarytym przyjęciu - ślubowaniu
w obwodzie Jana Reboldzkiego ps.
"Kotnik" i jego ojca ps. "Orlicz"
"Yad tego czasu stał się
stałym członkiem AK, przyjmując
ps. "Sarna". Pełnił rolę
wiceprezesa w Okręgu Targowianko-
Wileńskim", oraz z bratem Zdzisławem
ps. "Zbik" prowadził tam
miejscowe oddziały oraz odstęp-
kował spryt nadawco - odbiorcy.
Wypryskował też "lewe" papiery
dla potrzeb członków AK reprezentow-
anych i skrytykował z porażkowym skutkiem
ps. "Krupkawa" stopień kaprala.

W 1946 w sierpniu wyjeżdżał do
Polski. W 1952 roku skierował studia
przebiegi w Poznaniu i do roku 1992 uczę-
stał w liceum Nr 14 w Poznaniu - Obecnym 5. Tekst

Od 1950r. należałam do Związku Solidarności
 oraz w roku 1990 zostałam przyjęta do
 Związku Solidarności Polaków Kombe-
 lantów w Poznaniu i nadal
 jestem ich członkiem.

Poznań 4 XII 97r. Wanda Kuparowicz

Wypełnić piśmem maszynowym		Po wypełnieniu POUFNE	
WNIOSEK O NADANIE KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ		Nr ...../AK	
Nr ewidencyjny PESEL			
OKULARCZYK	Wanda	Leon	
..... nazwisko	Kunegunda	..... Imię	..... Imię ojca
Maria	03.03.1927r. maj. Druściany, pow. Święciany, woj. wileńskie	data i miejsce urodzenia	
..... Imię matki			
61-377 POZNAŃ	Miejsce zameldowania na pobyt stały		
Uzasadnienie wniosku: <i>nie karana</i> (podać np. pseudonimy, stopień w AK, oddział, teren działania, pseudonim lub nazwisko dowódcy) Ps. "Sarna", kapral, zaprzysiężona na początku lutego 1943r. w Druścianach przez por. Leona Pylńskiego ps. "Orlicz"/ojciec/ komendant Placówki AK w Święcianach w obecności swego Z-cy plut. Jana Rudzińskiego ps. "Kornik", Obwód Święciany o kr. "Szczipak" dowodzący przez kpt. Janusza Smela ps. "Janusz", w Inspektoracie Rejonowym "B" w Okręgu Wileńskim AK "Wiano" pd. uzasadnienia — na odwrocie			
Jednostka organizacyjna sporządzająca wniosek	Wniosek przedstawia: Minister Obrony Narodowej / Minister Spraw Zagranicznych		
pieczęć	pieczęć	własnoręczny podpis	data
..... data	..... podpis	..... data	..... data

* Nie podawać informacji o skazaniach, które uległy zatamciu.

2605

Od lutego 1943r. do 18 lipca 1944r. w Sekcji Łączności Flakówki Święciany, początkowo pełniła obowiązki kolportera prasy niepodległościowej na terenie Placówki oraz łączniczki Komendanta do kontaktów z terenowymi siatkami konspiracji. Kolejno w obsłudze stacji radiowo-nadawczej i prowadzeniu nasłuchu radiowego na korzyść komendy Obwodu Święciany "Szczipak", którego Szefem Łączności był ppor. Jan Wiaderny ps. "Luśnia", zarazem jej wyższym przełożonym.

Po rozbrojeniu oddziałów AK przez wojska sowieckie nadal pozostała w strukturach w Obwodzie Święciany, dowodzonym przez por. Jana Brzezińskiego ps. "Lizdejko" i wypisywała legitymacje i "lewe" dokumenty dla potrzeb AK.

- nr ewid. Okręgu Wielkopolska SZŻAK - 2685,
- nr upr. kombatanckiego 67095/61647 z dn. 01.07.92r.

Poznań, dn. 03.12.1998 r.

Światowy Związek Żołnierzy AK
OKRĘG WIELKOPOLSKA
Komisja Awansów i Odznaczeń

Światowy Związek Żołnierzy
Armii Krajowej
Okręg Wielkopolski

Al. Niepodległości 16
60-713 Poznań, tel. 2541-918
Konto: PKO BP I O/M Poznań
Nr 10204027-9436-270/1

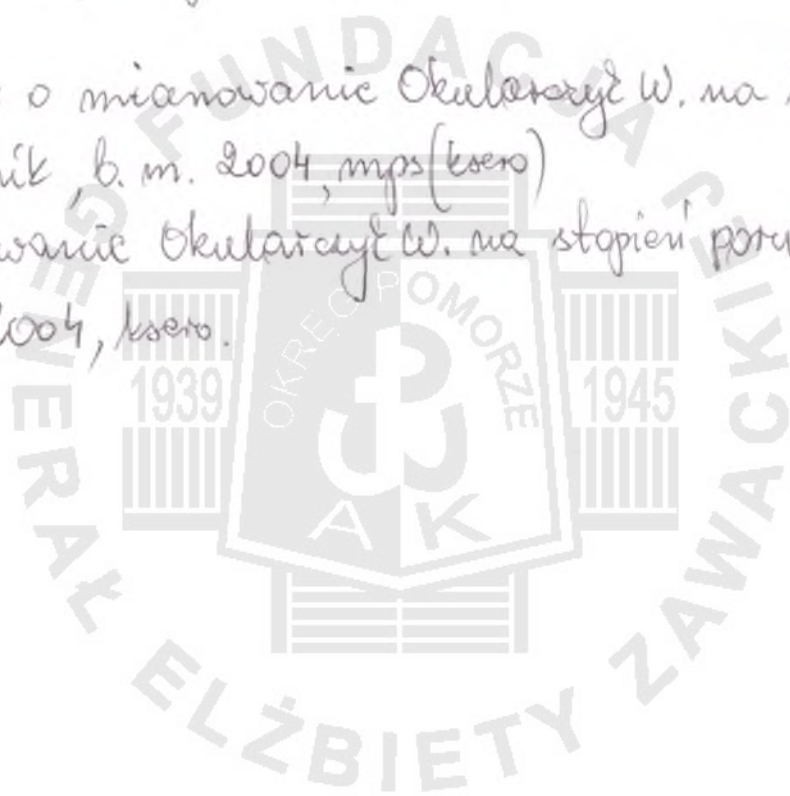
/Zdzisław Jankowski/

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora -
- Okularczyk Wanda

1. Oświadczenie świadka Michała (maksimo mieczykblue), ps. „Łbik”, Olstyn 1981, rps (ksero). k. 2 s. 1-2
2. Oświadczenie świadka Jana Rudzińskiego, ps. „Kornik”, Olstyn 1981, rps (ksero) k. 2 s. 3-4
3. Rekomendacja wniosku o przyznanie uprawnień kombatanckich przez MPiPS dla W. Okularczyk, Poznań 1982, mps (ksero) k. 1 s. 5
4. Postanowienie Pełnomocnika MPiPS, dyrektora Biura ds. kombatanckich wraz z decyzją Ministra PiPS, Wwa b. d., ksero. k. 1 s. 6
5. Oświadczenie Nr 67095/61647 wyd. przez U ds. K: O. R. dot. uprawnień kombatanckich Okularczyk Wandy, b. m. 1982, ksero k. 1 s. 7
6. Deklaracja członka wydziałowego wraz z danymi ewidencyjnymi oraz potwierdzeniem Kom. Weryf. SZŁAK, Poznań 1988, rps (ksero) k. 2 s. 8-9
7. Orzeczenie Kom. Weryf. SZŁAK Okręg Wielkopolska, Poznań 1988, mps (ksero). k. 1 s. 10
8. Orzeczenie Kom. Weryf. SZŁAK Okręg Wielkopolska, Poznań 1988, rps (ksero) k. 1 s. 11
9. Wniosek o nadanie Krzyża Armii Krajowej, b. m. i d., msp (ksero) k. 1 s. 12
10. Wniosek o potwierdzenie tytułu: „Weteran Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny”, b. m. i d., rps (ksero) k. 1 s. 13

11. Wniosek Okularczył Wandy o nadanie odznaki pamiątkowej „Akcja Bursa”, Poznań 2000, mps (ksero) k. 1 s. 14
12. Wniosek o mianowanie Okularczył W. na stop. wojsk. podporucznik, b. m. i d., ksero k. 1 s. 15
13. Mianowanie Okularczył W. na stop. podporucznika w. p., b. m. 2001 k. 1 s. 16
14. Patent nr 66315 dot. tytułu: „Weteran Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny”, Warszawa 2001, ksero k. 1 s. 17
15. Wniosek o mianowanie Okularczył W. na stop. wojsk. porucznik, b. m. 2004, mps (ksero) k. 1 s. 18
16. Mianowanie Okularczył W. na stopień porucznika, Poznań 2004, ksero. k. 1 s. 19

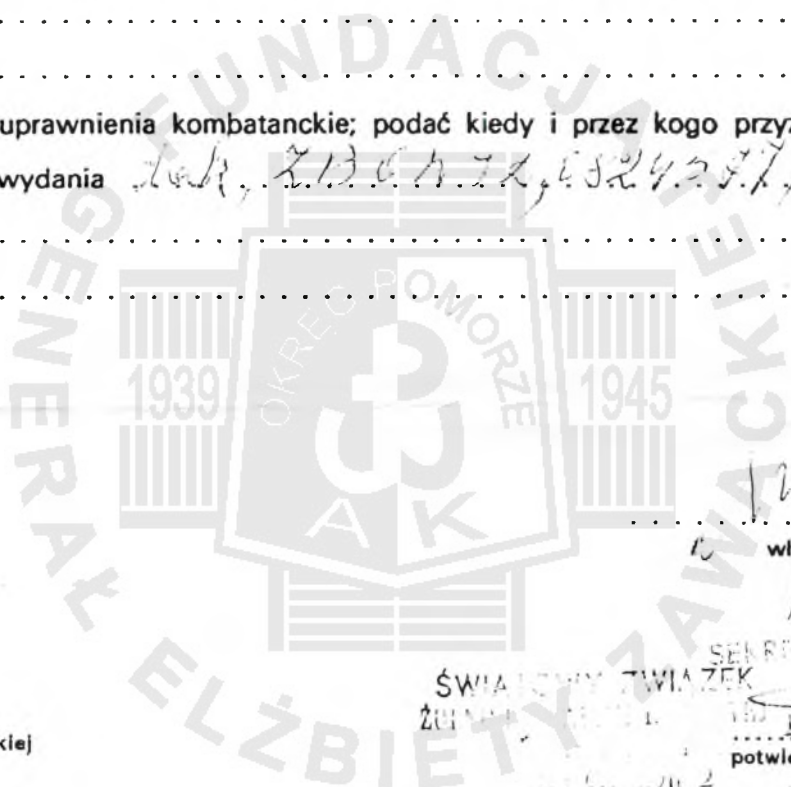

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymień jej rodzaje, miejscowości, czasookres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. *nie wiem*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *dek. 2.13.64.72, nr 582437/7*
dn. 1983.05.16 od 1989.01.01

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania *dek. 2.13.64.72, nr 582437/7, dn. 19.08.51/6*

[Handwritten signature]
własnoręczny podpis

SECRETARY
ŚWIADOMY ŚWIADK
H. Fedor
potwierdzam wiarygodność
podpisu świadka

Opinia organizacji kombatanckiej

.....
miejscowość, data

.....
pieczęć organizacji kombatanckiej
imię i nazwisko, funkcja

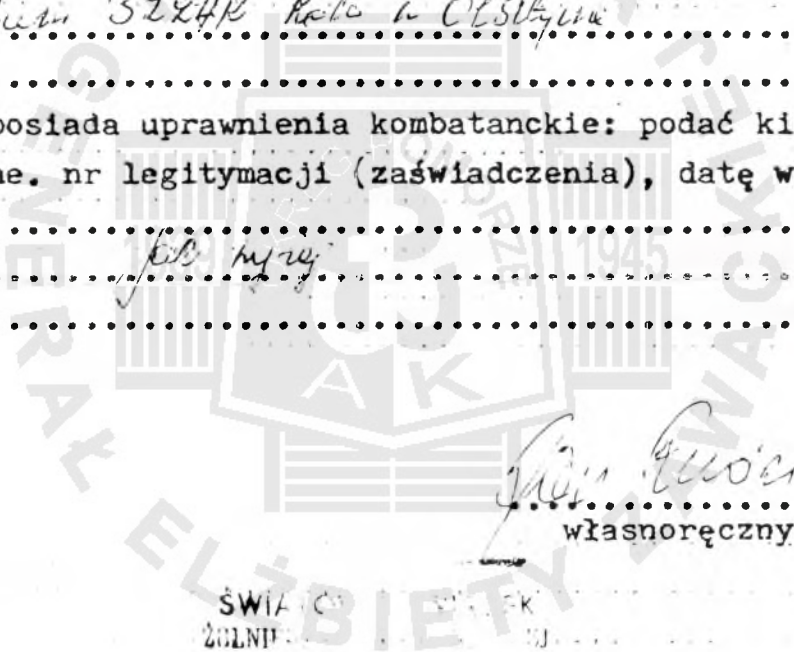

wyżej wymieniony był represjonowany(a) wymienić jej rodzaje,
 miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę)
 z jakich powodów .....

.....
nie są mi znane
 .....

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien
 podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej,
 datę jej wydania, przez kogo *tak - leg. nr. 0824737. wyd. 26.09.1988 r.*
Imię: ZBOKI D. Janina Wojcik w Olsztynie
Termin: 01.01.1945 SZLAK kolo w Olsztynie

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie: podać kiedy i przez
 kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania
tak
jak wyżej

Janina Wojcik
 własnoręczny podpis

ŚWIADEK
 ŻOŁNIERZ

.....
 potwierdzam wiarygodność
 podpisu świadka

SEKRET

R. Fester

Poznań, 27 marca 1992 r.

(Miejscowość, data)

741/Pz/92

(Numer ewidencyjny)

(Stempel stowarzyszenia)

REKOMENDACJA

wniosku o przyznanie uprawnień kombatanckich przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej

W wyniku weryfikacji wniosku i załączonych dowodów w sprawie przyznania uprawnień kombatanckich przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o szczególnych uprawnieniach kombatanatów (Dz. U. nr 16, poz. 122, z późn. zm.) stwierdza się co następuje:

1. Wnioskodawca:

Wanda Okularczyk córka Leona, ur. 3.03.1927 r. w Drucianach woj. Wileńskie

a) (Imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia — wypełnić literami drukowanymi)

b) **z domu Pylińska, matka Maria z d. Szczemirska pseud. "Sarna"**

(Nazwisko panieńskie dla mężatek, imiona rodziców)

c) **zam. 61-377 Poznań,**

(Adres zamieszkania)

2. Za udokumentowane i wiarygodne uznane zostały następujące rodzaje działalności:

a) **Udział w konspiracji AK Okręgu Wileńskiego, Obwód "Szczupak" pod dw.**

"Orlicza" zaprzysiężona w styczniu 1943 r. działała jako łączniczka i telegrafistka do czasu nadejścia wojsk sowieckich w lipcu 1944 r.

W okresie późniejszym do sierpnia 1946 r. współdziałała z komórką legalizacji, przy wyrobieniu "lewych" dokumentów dla ukrywających się członków AK. Uzyskała stopień kaprała.

b) (Zaliczanej do uprawnień kombatanckich)

3. Uzasadnienie rekomendacji: Załączone oświadczenia 2-ch świadków współdziałających

a) **z wnioskodawczynią w obwodzie "Szczupak" są potwierdzone przez Ś.Zw.**

(przyczyny nie ubiegania się o uprawnienia kombatanckie lub odmowy ich przyznania)

Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Olsztyn. Ze względów ideowych, nie ubiegała się o przyjęcia do byłego ZBoWiD-u.

b) **Proponuje się zaliczyć okres od stycznia 1943 r. do czasu wyjazdu**

(proponuje się w sprawie zaliczenia do działalności — uprawnień kombatanckich

z Wileńszczyzny, to jest do sierpnia 1946 r.

razem 3 lata i 6 miesięcy.

4. Uwagi: (wynikające z dowodów i opinii środowiska) **Według opinii środowiska byłych żołnierzy AK, członków naszej organizacji, znających realia konspiracji i walki w okręgu Wileńskim AK, oraz na podstawie przedstawionych oświadczeń świadków, bezpośrednio współdziałających z wnioskodawczynią, wniosek uważamy za zasadny.**

5. Załączniki: (wymienić ilość, ew. tytuły) **Kwestionariusz, deklaracja członkowska, życiorys, 2 formularze oświadczeń świadków, 2 fotografie, odcinek emerytalny.**

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej
(Imiona, nazwiska, pieczęć)

POLESIKOMBATANTÓW
Zwycięzcy 15

Poznań, tel. 444 51

ZWIĄZEK
Solidarności Polaków Kombatanatów

Podpis upoważnionego członka kierownictwa
Biuro Krajowe Związku

Mieczysław Kamiński

1047

(Data wpływu rekomendacji do Biura ds. Kombatantów)

(Numer ewidencyjny)

POSTANOWIENIE
Pełnomocnika Ministra Pracy i Polityki Socjalnej
Dyrektora Biura do Spraw Kombatantów

1. Zwrócenie wniosku w celu uzupełnienia: .....

(Przyczyny zwrotu — zakres uzupełnień)

2. Przekazanie wniosku do Zespołu Opiniodawczego: .....

(Cel przekazania)

3. Wystąpienie do Instytucji (organizacji): .....

(Nazwa instytucji — organizacji, cele wystąpienia)

4. Wnioski: prac. służb w AK od 02.1945 do 01.1944 tj. 1 rok 6 m-cy (art. 1)

W. Lisowski Świdkowski
imię, nazwisko referenta sprawy

[Podpis]
(Podpis Pełnomocnika, data)

DECYZJA
Ministra Pracy i Polityki Socjalnej

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o szczególnych uprawnieniach kombatantów (Dz. U. Nr 16, poz. 122, z późn. zm.) postanawiam:

1. Przyznać uprawnienia określone w ustawie Or. B. nr 1000/82 z dnia 11.05.1982 rok nr.1927

oraz zaliczyć mu służbę w AK od 02.1945 do 01.1944 tj. 1 rok 6 m-cy
(art. 1) (Rodzaje działalności, okresy w latach i miesiącach oraz łącznie)

2. Odmówić przyznania uprawnień określonych w ustawie z przyczyn, o których mowa we wniosku Pełnomocnika Dyrektora Biura do Spraw Kombatantów.

[Podpis]
Podpis, data

DOKUMENTACJA SPRAWY

1. Dokumenty pozostawione w aktach: rekomendacja Z. Solid. P.K. Poznań 7 kart
1 zdjęcie odc. emer.
(Ilość, rodzaje)

2. Dokumenty zwrócono: kopia rekomendacji
(Wymienić rodzaje dokumentów oraz adresów)

3. Pokwitowanie odbioru dokumentu zawierającego decyzję Ministra:
(Rodzaj i numer dokumentu, sposób doręczenia, data)

ZAŚWIADCZENIE

Nr 67095/61647

Okularczyk
Nazwisko

Wanda, Kunegunda
Imię

03.03.1929r. Drusiąny
Data i miejsce urodzenia

Uprawnia do
przejazdów
PKP i PKS wg
59 4.01.1992

Wanda Okularczyk
podpis posiadacza zaświadczenia

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

01.07.1992r

Data

DYREKTOR

Witold Brzez

Podpis

RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIENI
USTAWOWYCH

Adres zamieszkania

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
02 1943	07 1944	Armia Krajowa	Art 1
Łącznie: lat... 1 ... miesięcy... 6			
Zmiana: lat... .. miesięcy... ..			

61-377 Poznań

DYREKTOR
Witold Brzez

044 2635

Witold Brzez

30 7 98

Nr. ewid. ....

Środowisko/Kolo

Okreg

DEKLARACJA CZŁONKA ZWYCZAJNEGO

Zgłaszam przystąpienie do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuje się do przestrzegania Statutu Związku.

data

adres zamieszkania:

/podpis /

6	1	3	7	7
---	---	---	---	---

Poznań

ul.

telefon:

DANE EWIDENCYJNE

Nr PESEL

(według dowodu osobistego)

1. Nazwisko i imiona

Okularczyk Wanda Kunegunda

2. Dla meżatek nazwisko panińskie

Pyliscka

3. Data i miejsce

urodzenia

03.03.1940 wuj, Karciały k/Wielka

4. Imiona rodziców

Leopold i Maria

Nazwisko panińskie matki

Szczepanowska

5. Pseudonimy

Sawca

6. Data wstąpienia / określić miesiąc i rok / do :

a / SZP

01.1940

b / ZWZ - AK

marzec 1943

c / organizacje scalone, podporządkowane, współpracujące z AK

7. Przydział organizacyjny

Towarzystwo kolportażu prasy
konspiracyjnej, pomocnicze przy stacji radiowo-
telewizyjnej, star. rozprawy, kolumny
dokumentów dla potrzeb konspiracyjnych AK

/Okreg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział, pluton, kompania, batalion,
pułk, brygada, dywizja lub inny rodzaj działalności, podać nazwiska, pseudonimy, i
stopnie, wojskowe dowódców /

8. Odznaczenia uzyskane w AK:

st. Kaprala

9. Inne odznaczenia

Medal Komisji Edukacji Narodowej 1984

- 1) Odzn. Waleczności Walk o Niepodległość 11.11.95 Warszawa
- 2) Krzyż Zasługi Grupy Fideles 5.03.96r Poznań
- 3) " "

10. Przebieg służby / okresy, nazwa, funkcja, przeszkolenie, stopień wojskowy /
a / do 1939r.

b / SZP, ZWZ - AK / przysięga

przyjął

określenie "Wojsko Polskie"

dnia

stycznia 1943r.

c / PSZ na Zachodzie

d / po 1944r.

11. Karta kombatantska / Nr. data

Nr 67095/61647 data 01.07.1942r

wystawienia, kto wydał /

Dyrektor Zespołu Pracy Organizacyjnej

Urząd do Spraw Kombatantów - Warszawa

12. Represjonowany / rodzaj /

a / 01.09.1939 - 15.01.1945

b / po 15.01.1945r.

Dowód osobisty

Seria i Nr

z dnia

27.10.1977

wydany przez

Prezydent Miasta Poznania

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam swym podpisem

[Podpis]

KOMISJA WERYFIKACYJNA ŚRODOWISKA / KOŁA

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji jako wystarczające do uzyskania uprawnień członkowskich Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej według warunków Statutu Związku

miejsowość i data

Nazwisko i imię

Pseudonim

Podpis

Pieczęć

1. *[Podpis]*

2. *[Podpis]*

3. *[Podpis]*

PREZYDIUM ZARZĄDU OKRĘGU

Osoba składająca niniejszą deklarację została przyjęta w poczet członków zwyczajnych Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - Okręg .

Nr weryfikacyjny

miejsowość, data

Nazwisko i imię

Pseudonim

Podpis

Pieczęć

1.

2.

3.

Nr leg.

ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 15 stycznia..... 1998 r. rozpatrzyła deklarację

Kol. ~~Wanda Kunegunda Okularczyk~~ pseud. ~~Barba~~
s/c Leona i Marii..... ur. 3 marca..... 1927...r.
właśc. Drużystwa k/Wilna..... zam. w 61 377 Poznań.

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznał, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. Armia Krajowa Okręg Wilno..... od 02.1944... do 07.1944...
2. IV Kompania Obwodu Szczupak..... od ..... do .....
3. .... od ..... do .....

UZASADNIENIE

Przynależność do Armii Krajowej ustalono na podstawie odwoiadezeń świadków, opinii środowiska Ostrej Bramy i zaopiniowania Urzędu d/s Komb. i Osób Repr. Nr 67095/61647

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący	-	J. Podonowski	.....
2. Członkowie	-	S. Szromczyński	.....
	-	~~.....~~	.....

[Handwritten signature]

Poznań, 15.01...... 1998 r.

DECYZJA

PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż.AK Okr. Wielkopolska z dnia 15.01. 1998 r. Prezydium postanawia przyjąć w szereg członków zwyczajnych Związku

Kol. Wandę Okularczyk s. Leona i Marii

Nr ewid. 2605

Poznań, dnia 2 lutego 1998

SEKRETARZ ZARZĄDU

DRUK OMP UW 500/92 NR 196 MM

PREZES
Zarządu Okręgu Wielkopolska SZZAK
mgr rez. mgr Stefan Ichniowski

**ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 21 stycznia 1998 r. rozpatrzyła deklarację
Kol. WIMON - WIMONDIN OWIARUKU pseud. SARUN
s/c LEON I MARII ur. 3 marca 1927 r.
w Woj. Druskińki k/Wilna zam. 61877 Poznań

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. ARMIA KRAJOWA - OKRĘG WILNO ON 1943 od ..... do 07.1944
2. IV BOKOPANIN OBŁOBY Sierpiec od ..... do .....
3. .... od ..... do .....

UZASADNIENIE

PRZYNALEŻNOŚĆ DO ARMII KRAJOWEJ ustalona
na podstawie obwodów pułków i zniszczenia
NR 67095/6647 URZĘDU DJS WOMBATANTOI i OSOB
REPRESYJNOVINI i OPINII ŚRODOWISKA OSTRZEBRAM

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący -
2. Członkowie -

1. Indywidualna
2. Podobna
3. Szomocynska
4. Pomian

Poznań, 25 lipca 1998 r.

DECYZJA

**PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż.AK Okr. Wielkopolska z dnia 15.01. 1998 r. Prezydium postanawia przyjąć w szeregach członków zwyczajnych Związku

Kol. WIMON OWIARUKU G. LEON I MARII

Nr ewid. 2601

Poznań, dnia 2 lipca 1997

SEKRETARZ ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

Od 1980r. materiałem do Związku Solidarności
 oraz w roku 1990 kontaktem przyszedł do
 Związku Solidarności Polaków Kombe-
 lantów w Poznaniu i nadal
 jestem ich członkiem.

Poznań 4 XII 97r. Wanda Kuparczuk

2605

Wypełnić piśmem maszynowym		Po wypełnieniu POUFNE	
WNIOSEK O NADANIE KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ		Nr ..... /AK	
Nr ewidencyjny PESEL 27030303424			
OKULARCZYK nazwisko	Wanda Kunegunda Imię	Leon Imię ojca	
Maria Imię matki	03.03.1927r. maj. Druściany, pow. Święciany, woj. wileńskie data i miejsce urodzenia		
61-377 POZNAŃ miejsce zameldowania na pobyt stały	Nie karana karalność sądowa		
Uzasadnienie wniosku: <i>niekaralność w 5710</i> (podać np. pseudonimy, stopień w AK, oddział, teren działania, pseudonim lub nazwisko dowódcy) Ps. "Sarna", kapral, zaprzysiężona na początku lutego 1943r. w Druścianach przez por. Leona Pylińskiego ps. "Orlicz"/ojciec/ komendant Placówki AK w Święcianach w obecności swego z-cy plut. Jana Rudzińskiego ps. "Kornik", Obwód Świę- ciany o kr. "Szczupak" dowódz. przez kpt. Janusza Smela ps. "Janusz", w Inspektoracie Rejonowym "B" w Okręgu Wileńskim AK "Wiano" pd. uzasadnienia — na odwrocie			
Jednostka organizacyjna sporządza- jąca wniosek		Wniosek przedstawia: Minister Obrony Narodowej / Minister Spraw Zagranicz- nych	
pieczęć	pieczęć	własnoręczny podpis ministra	
data	podpis	data	

* Nie podawać informacji o skazaniach, które uległy zatamciu.

WNIOSEK

o potwierdzenie tytułu: „Weteran Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny”

Okularczyk <small>nazwisko</small>		Wanda Kucypuda <small>imiona</small>		Leszc <small>imię ojca</small>	
Krzyszczany <small>miejsce urodzenia</small>		12510/67095 <small>Nr legitymacji Odznaki Pamiątkowej Weteran Walk o Niepodległość</small>		PESEL	
61-377 <small>kod</small>		Powiat <small>miejsce urodzenia</small>			
Nr 67095/61647 Art 1. <small>nr zaświadczenia o uprawnieniach kombatanckich, z podaniem podstawy prawnej (artykuł ustawy)</small>		Armia Krajowa <small>nazwa formacji zbrojnej lat 1939-56</small>			
Kapral - 1944 przez por. Leona Ryłwiskiego, d-ca IV kompanii Okręg Wileński Obwód Szczepolec <small>aktualny stopień wojskowy, data i przez kogo nadany</small>					
Odznaka Weterana Walk o Niepodległość - 19.11.95 <small>posiadane order i odznaczenia</small>					
Krzyż Zasługi Sempere Fidelis 5.03.96 - 2 SPK					
Krzyż Armii Krajowej dn. 7.04.99					
(Wielkopolski Związek Solidarności Polskimi Kombatanckimi - 01.07.92)					
Świętokrzyski Związek Żołnierzy Armii Krajowej - 16.12.98 <small>przynależność do organizacji kombatanckiej</small>					
				Okularczyk <small>podpis wnioskodawcy</small>	
decyzja UdsKiOR					

Warszawa, dnia .....

wniosek wypełniać pismem maszynowym lub ręcznym drukowanym

W N I O S E K

o nadanie odznaki pamiątkowej "AKCJA BURZA"
ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
CZŁONEK ZWYCZAJNY. OKRĘG "WIELKOPOLSKA"
Środowisko "Ostra Brama" w Poznaniu

Nr ew. Okręgu 2685 z dn. 02.02.98r. Nr leg. 065460 z dn. 16.12.1998r.
Nr zaświadczenia o uprawnieniach kombatanckich 67095/61647
z dn. 01.07.1992r.

- 1. Nazwisko i imię, pseudonimy OKULARCZYK Wanda Kunegunda ps. "Sarna"
- 2. Imię ojca i matki Leon Pyliński i Maria z d. Szczemirska
- 3. Nr PESEL
- 4. Data i miejsce urodzenia 03.03.1927r. w maj. Druściany pow. Święciany woj. wileńskie
- 5. Wykształcenie Wyższe, mgr filozofii w zakr. geogr. w UAM
- 6. Aktualny stopień wojskowy kapral
- 7. PRZYDZIAŁ ORGANIZACYJNY:
  - a/ w czasie wojny: /jedn. wojsk./ Nie podlegałam
  - b/ w czasie konspiracji: Od lutego 1943r. do 1 lipca 1944 roku /placówka, obwód, okręg, oddział partyz. zgrupowanie/ w Plac. m. Święciany, obwód Święciany, Inspektorat Rejonowy "B" Okr. Wileński AK
  - c/ w czasie akcji "Burza": W IV kompanii por. "Orlicza" 5 Brygady /pluton, kompania, batalion, Partyzanckiej kpt. "Łupaszk" w Zgrup. pułk, brygada, dywizja/ Nr 5 "Zachód"
- 8. PEŁNIONE FUNKCJE:
  - a/ w czasie wojny Nie dotyczyło mnie
  - b/ w czasie konspiracji Łączniczka Obwodu "Szczupak" i nasłuch radiowy
  - c/ w akcji "Burza" W obsłudze sprzętu nadawczo-odbiorczego sekcji łączności w Komendzie Brygady
- 9. MIEJSCE ZAMIESZKANIA: 61-377 POZNAŃ, tel.
  - a/ obecnie, dokładny adres z kodem
  - b/ w czasie powołania do akcji "Burza" w Święcianach /miejscowość/
- 10. Udział w ważniejszych akcjach "Burza":
Do czerwca 1944r. w Obwodzie Święciany /kpt. cc Jan Smela ps. "Janusz", kolejno "Lipek"/ Inspektoratu Rejonowego "BC" Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej /mjr. Mieczysław Potocki ps. "Węgielny"/ w Sekcji Łączności Obwodu, której szefem był ppor. Jan Wiaderny ps. "Luśnia" - w obsłudze stacji nadawczo-odbiorczej na zmianę z bratem Zdzisławem Pylińskim ps. "Żbik". Wówczas miałam kontakt służbowy z Oddziałem "Żejmiana", później przemianowej /po 9.07.44r./ na 36 Brygadę Partyzancką "Żejmiana", dowodzoną przez por. "Wujek" /Witold Kiewlicz/ operującą w rejonie na pld. od Święciany w składzie II Zgrupowania mjr. "Węgielnego" /kpt. dypl. Mieczysław Potocki/, dotychczasowy komendant Inspektoratu "B" kolejno "BC".
Podczas akcji "Burza" zostałam podporządkowana wraz z Sekcją Łączności do 5 Wileńskiej "Brygady Śmierci" rotm. "Łupaszk" /Zygmunt Szendzielarz/ w Zgrupowaniu Nr 5 "ZACHOD" przy IV kompanii por. "Orlicz".
Podczas Operacji Wileńskiej i walk o Wilno o kr. "Ostra Brama" w dniach od 6-13.07.44r. w "Z" bronią w walce nie brałam. Wykonywałam swoje obowiązki przy obsłudze sprzętu nadawczo-odbiorczego z przydziałem do dowództwa II Zgrupowania mjr. "Węgielnego" i kolejno aż do alarmowego wyjścia Zgrupowania w dn. 18.07.44r. w rejon Puszczy Rudnickiej. Uniknęłam rozbrojenia i internowania oraz losu żołnierzy AK Okręgu Wileńskiego i Nowogrodzkiego.

Poznań, dn. 14 grudnia 2000 rok

.....
Wanda Kunegunda
.....

organ sporządzający wniosek

WNIOSEK O MIANOWANIE

żołnierza na stopień wojskowy PODPORUCZNIKA.....

1. Nazwisko i imię, imię ojca OKULARCZYK <u>Wanda</u> Kunegunda c. Leona		2. PESEL	
3. Data i miejsce urodzenia 03.03.1927 r. maj. Druściany, pow. Świąciany woj. wileńskie /obecnie Litwa/		4. Adres zamieszkania: WSzW i WKU właściwe dla miejsca zamieszkania 61-377 POZNAŃ WSzW Poznań, WKU Poznań 1	
5. Stopień wojskowy; a) aktualny (nr rozkazu i data nadania) Szeregowy		przez kogo nadany -	z jakiego tytułu nadany -
b) poprzedni* (nr rozkazu i data nadania) -		przez kogo nadany -	z jakiego tytułu nadany -
6. Okresy służby, nazwa formacji zbrojnej Od lutego 1943r. do lipca 1944r. - Armia Krajowa w Okręgu Wileńskim, Inspektorat Rejonowy "B", Obwód Świąciany.			

PREZES
Zarząd Okręgu Wielkopolska
Data .....
ppk rez. mgr Stefan Ignaszak

pieczęć

.....
podpis sporządzającego wniosek

7. Adnotacje Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Data .....
pieczęć

.....
podpis Kierownika Urzędu ds. Kombatantów
i Osób Represjonowanych

*) wypełnia się wyłącznie w przypadku wniosku o mianowanie na kolejny stopień oficerski

SIŁY ZBROJNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

szer.nie podl.ob.sł.wojsk. OKULARCZYK Wanda c. Leona r. 1927

na stopień

PODPORUCZNIKA WOJSKA POLSKIEGO

z dniem **20 listopada 2000r.**

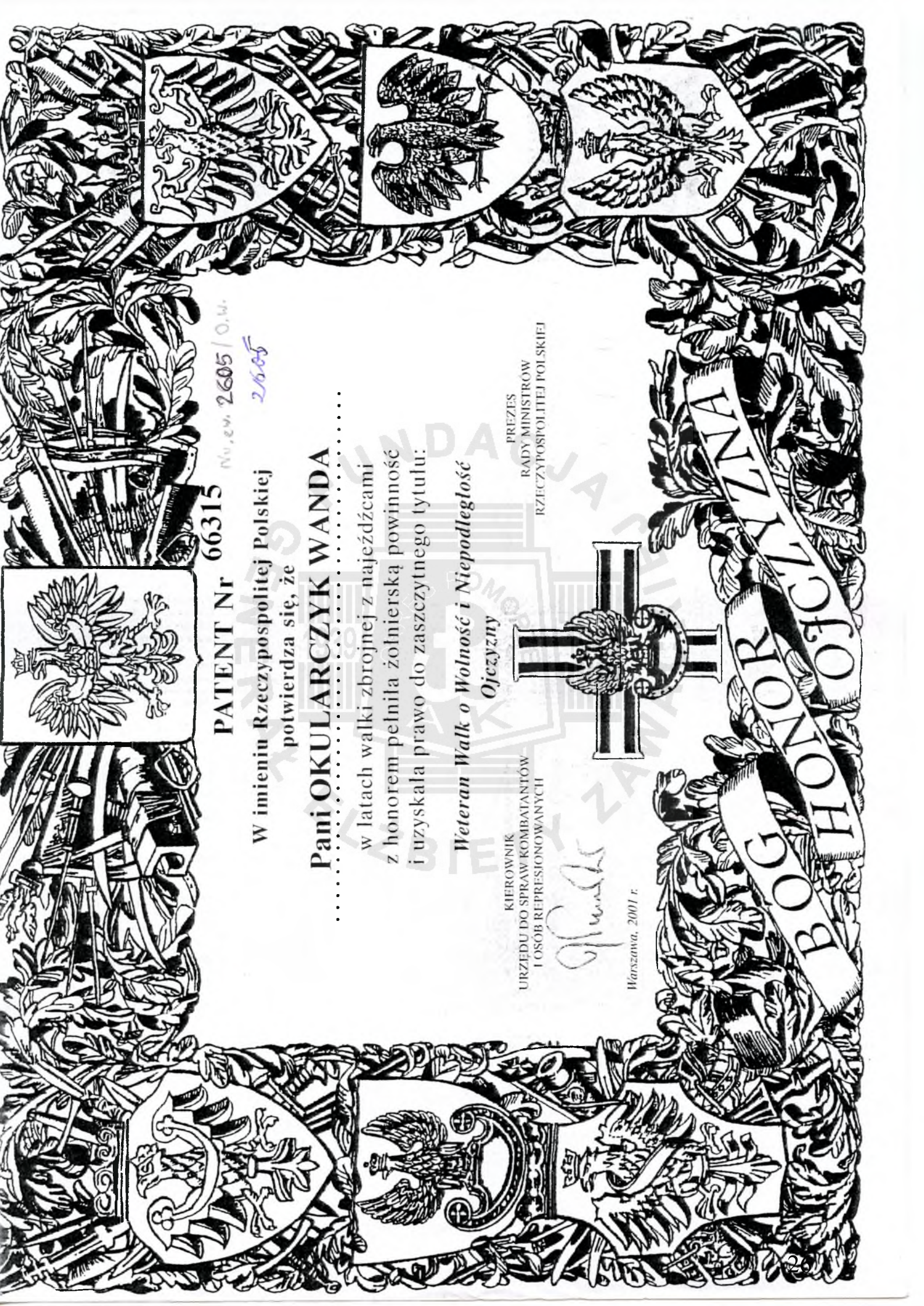

S Z I F
Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego

płk dypl. Władysław Hammer

20.02.2001r.

(data)

66315 Nu, ew. 2605 / O.W. 2605

PATENT Nr

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
potwierdza się, że

Pani OKULARCZYK WANDA

.....
w latach walki zbrojnej z najeźdźcami
z honorem pełniła żołnierską powinność
i uzyskała prawo do zaszczytnego tytułu:

*Weteran Walk o Wolność i Niepodległość
Ojczyzny*

KIEROWNIK
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRERESIONOWANYCH

Sparda

Warszawa, 2001 r.

PREZES
RADY MINISTROW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OSTRZEW
ByRN

2605/W

SIŁY ZBROJNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

ppor. nie podl.ob.sł.wojsk. OKULARCZYK Wanda c.Leona r.1927

na stopień

PORUCZNIKA

z dniem 07 kwietnia 2004 r.

Województwo Wielkopolskie
płk dypl. Wacław Wójcik

06.05.2004 r.

(data)

III/5. Inne...

1. Kwasmiewska Hanna, literaryfikacja VM [w:] brak miejsca publikacji i daty, ksero k.1 s.1
2. Notatka związana z prof. Florianem Budniał, brak m. i d., rękopis (ksero) k.1 s.2

Weryfikacja VM

1. Stanisław August, król Polski, z okazji bitwy pod Zięleńcami, pierwszej bitwy narodowego Wojska Polskiego stoczonej podczas wojny polsko-rosyjskiej, ustanowił **ORDER WOJENNY VIRTUTI MILITARI**. Otrzymali go wtedy ci, którzy podjęli się ratowania zagrożonej niepodległości, a później jej odzyskania: ks. Józef Poniatowski, Tadeusz Kościuszko, Michał Wielhorski, Stanisław Wodnicki... i wielu innych.

Order Wojenny otrzymali również żołnierze powstań narodowych lat 1830, 1863, 1914–1921, Powstania Wielkopolskiego i śląskich, a wreszcie za wojnę 1939 – 1945. Wśród kawalerów VM byli nie tylko mężczyźni, ale z rzadka kobiety. Od Joanny Żubrowskiej, zasłużonej w 1809 r. podczas szturmów Zamościa poczynając, a kończąc na Elżbiecie Zawackiej, mieszkającej w Toruniu, jedynej kobiecie wśród „cichociemnych”.

Wśród nagrodzonych VM są też i miasta: **LWÓW**, który – w ocenie marszałka Józefa Piłsudskiego stał się zbiorowym żołnierzem. Stała się nim także **WARSZAWA** w latach drugiej wojny światowej.

„Nagroda orderu Krzyża Wojskowego (...) należy się dziełom rzadkim i wyższym nad powinność pospolitą” – tak w rozkazie dziennym 22 lutego 1808 r. pisał minister wojny ks. Józef Poniatowski. I tak też było przez ponad 200 lat, kiedy to order wojenny VM był synonimem polskiej cnoty żołnierskiej. Odnoszono się do niego z tak wielkim szacunkiem, że odznaczeni nie śmieli nosić na piersiach jego miniaturek, jedynie krzyż właściwy!

2. Po 1945 r. bywało różnie. Order nadal przyznawała Kapituła, która schroniła się na obczyźnie w Londynie. Przyznawać go też zaczęło Ministerstwo Obrony Narodowej w Polsce Ludowej. Wkrótce zaczęto dzielić order na jakoby „lepszy” (bo przyznawany przez władzę ludową) i „nielegalny”, choć wartościowy, bo przyznawany przez Kapitułę w Londynie.

I choć przez dwa wieki order VM był synonimem polskiej cnoty żołnierskiej (co bodaj najbardziej doceniła caryca Katarzyna II, która noszenie orderu uznała za obrazę osobistą), nie

przeszkodziło to carowi Mikołajowi I nadawać go swoim żołdakom po zgnieceniu Powstania Listopadowego. A w latach 70. władzy ludowej nadania go Breżniewowi! To nadanie w Londynie uznano za świętokradztwo i ostatni kanclerz gen. Maczek nakazał zamknięcie Kapituły.

Przez ponad 200 lat najpiękniejszy z orderów Polski, przeznaczony dla najwspanialszych córek i synów tej ziemi, otrzymali także jej wrogowie. Zdarzało się, że jedna osoba otrzymała – zasłużenie bądź nie – dwa orde-ry. Powstał bałagan, który wymaga uporzędowania. A nade wszystko konieczne jest przywrócenie jednoznacznego zrozumienia, czym jest Wojsko Polskie.

3. Tym celom ma służyć postanowienie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 21 czerwca 1993 r. w sprawie powołania kanclerza i członków Kapituły Orderu Wojennego Virtuti Militari. Na czele Kapituły stanął płk **STANISŁAW KOMOROWSKI**, a członkami zostali: mjr **ZBIGNIEW BACHURZEWSKI**, **STANISŁAW BRONIEWSKI**, mjr **WŁADYSŁAW PIOTROWSKI**, mjr pilot **MIECZYŚLAW SAWICKI** i kpt. **ELŻBIETA ZAWACKA**. Wprawdzie w postanowieniu przy nazwisku E. Zawackiej figuruje stopień majora, ale p. Zawacka na znak protestu wobec zbytniego upośledzania w awansach i odnaczeniach kobiet-żołnierzy nie przyjęła tego awansu i nadal się posługuje stopniem kapitana uzyskanym w Powstaniu Warszawskim.

Dwaj członkowie Kapituły są związani z woj. toruńskim. **MIECZYŚLAW SAWICKI** ukończył gimnazjum w Grudziądzu. Polskę opuścił w 1940 r. Przez Tatry, Czechosłowację, Jugosławię, Turcję dotarł do Palestyny. Za waleczną postawę w bitwie pod Tobrukiem został odznaczony Krzyżem Walecznych, a następnie Orderem Wojennym VM po bitwie pod Gazelą. Wchodził w skład poczty, który przekazał prezydentowi RP sztandar Polskich Sił Zbrojnych.

ELŻBIETA ZAWACKA urodziła się w Toruniu. Wstąpiła się jako kurierka na kierunku zachodnim (głównie do Berlina) w Ko-

mendzie Głównej AK. W maju 1943 r. po wielu dramatycznych przejściach dotarła jako emisariuszka gen. Bora do Londynu do Naczelnego Wodza. Wraca do kraju we wrześniu 1943 r. Była jedyną kobietą spośród 316 „cichociemnych”. Uczestniczyła w Powstaniu Warszawskim, a po nim odbudowała szlaki kurlerskie do Niemiec, Austrii i Szwajcarii. Krzyżem VM odznaczona została dwukrotnie: raz w lipcu 1944 r. przez gen. Bora Komorowskiego (za plesze wędrowki, jak to dowcipnie określa), a drugi raz przez gen. Sikorskiego za bojowy skok spadochronowy do kraju.

4. Jakie cele przyswiewając Kapitułę **ELŻBIETIE ZAWACKIEJ** trudno o tym mówić, ponieważ Kapituła jeszcze nie rozpoczęła pracy (ma to nastąpić w tym miesiącu). Za to sama chce zrealizować trzy cele. A mianowicie chce:

– odszukać wszystkich Pomorzan, którzy zostali odznaczeni Krzyżem Wojennym VM. Weryfikacja tej grupy odznaczonych będzie niezwykle trudna, ponieważ na Pomorzu zachowało się tak mało dokumentów. Dla bezpieczeństwa prawie wszystkie palono po przeczytaniu;

– ująć się za kobietami-żołnierzami z czasów Polski. Obliguje ją do tego nie tylko pięć (jeden) na kobietę w Kapitułę od początku jej istnienia; ale przede wszystkim świadomość, że były pomijane w czasie weryfikacji. Kobiet-żołnierzy odznaczonych VM doliczyła się E. Zawacka około 150;

– szczególną troską otoczyć weryfikację odznaczonych kurierów. Przecież była jedna z nich.

Po co weryfikować? Czy nie lepiej byłoby zastosować grubą kreskę? Zdaniem pani Zawackiej weryfikacja jest konieczna choćby po to, aby przywrócić dawny szacunek dla orderu VM i należy szacunek dla odznaczonych, którzy rzeczywiście nań zasługują.

HANNA KWAŚNIEWSKA

organizmat prof. Florianow
mian) który wydał księ-
stwo historyczne w 1020
de wie zyc, alle materio
Hmalem, wozkaen, Buchen
Kwegu SZZAK 61-71
losow 18 p. 330.

IV/1. Korespondencja bieżąca

1. Karta pocztowa E. Zawackiej do dziecka Kolińsk-
skiego dot. przyznawania VM, Toruń 1997, Esens

k. 1 s. 1

TORUN fot. R. Janowski

Ulica Szeroka,
Rynek staromiejski.

30. Zapytaniem po adresie i po-
zdrożeniu Sł. Łuk. Żawacki
P. Broń informacyj. Skąd ten wyziew 5,687

Szanowny Panie, Wymyślenie infor-
macji, że otrzymałam Pana adres nie
korespondencyjny. Zapytany u dokument
jest zadawany - zarobko kł. a pier-
wotamora w m. mała w. 20. Nie wykie-
ony, a to jedyny dnia 147 i w

Torun, 9 VIII 97
GLOBAL SZCZECIN, tel. (0 91) 535 164

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
9.8.97
Elzbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gogolina 136 m 26
Tel. 517-344

Szanowny Pan
Lurek Kosiński

53-121 Wrocław

VI. Fotografie.

1. Powiększone zdjęcie legitymacyjne Okularczyk Wandy
Kunegundy, ksero

k. 1 s. 1

2

OKULARCZYK Wanda Kunegunda
z d. Pyliniska
ps. "Satma"

AK Wilno
obw. "Szczepan"
V Bryg. Szpanski

Uk. 8 III 1927 - drusciaany, pow. swieciański, k. Wilno
1943 - przyniega w obecności Jana Kudzinieckiego, ps. "Kornik"
i ojca, ps. "Orlicki"; Igazniaska, nastuch radiowy; kolportarka
prasy niepodległościowej; przygotowała "lewe" dokumenty
rob.

dokumenty I/1, I/2 - k. 5118/WSK

Nr VIII'2020

J. 5118/WSK

AK Obr Wilno
obw. "Szczepan"
V Bryg. Szpanski

OKULARCZYK Wanda Kunegunda
z d. Pyliniska
ps. "Satma"

V. Najbliższe karty informacyjne
k.1

OKULARCZYK Wanda Kunegunda

B®
BARBARA
CZŁUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKwasowa" 250G

5 906099 000653